

PROGRAM WYCHOWAWCZY

Przedszkola Publicznego w Trzebieży

wrzesień 2019

„Dziecko zostało uznane za człowieka, za istotę, z którą, trzeba się liczyć i której nie wolno wieść na smyczy lecz należy kierować ją umiejętnie, z rozwagą, wysiłkiem umysłu, uczucia i woli”

„Dziecko chce być dobre
Jeśli nie umie – naucz
Jeśli nie wie – wytłumacz
Jeśli nie może – pomóż”
Janusz Korczak

CZYM JEST WYCHOWANIE

To pojęcie bardzo szerokie. Najogólniej rzecz ujmując, termin wychowania oznacza wszelkie zamierzone, planowane oddziaływanie środowiska społecznego na każdą jednostkę. Trwa ono całe życie i przejawia się różnym nasileniem na różnych jego etapach. Najbardziej popularne jest ukazywanie procesu w odniesieniu do wychowania dzieci. Polega ono na wpajaniu im zasad życia w rodzinie, grupie rówieśniczej, wartości powszechnie uznawanych za obowiązujące, uczenie nawiązywania relacji społecznych, pełnienia różnych ról, radzenia sobie w różnorodnych sytuacjach, unikania i przeciwdziałania zagrożeniom. Współczesne definicje wychowania akceptują aspekt wspomaganie dzieci w ich naturalnym i spontanicznym rozwoju.

Zgodnie z nim, wychowanie to wyzwalanie aktywności w przygotowywaniu do życia w społeczności, dodawanie odwagi, pobudzenie do zachowań zgodnych z oczekiwaniami społecznymi, z powszechnymi zasadami moralności. Krótko mówiąc, to pomaganie dzieciom w rozwoju, ułatwianie realizacji ich potrzeb i możliwości, rozwijanie poczucia własnej wartości w kontekście przygotowania do życia w społeczeństwie.

Przedszkole jest instytucją, której podstawowym zadaniem jest wychowanie we współpracy ze środowiskiem rodzinnym i opieka. Zakresy pojęć: wychowanie i opieka wzajemnie się przenikają i uzupełniają. Nie będzie przesadne stwierdzenie, że aspekt wychowawczy zawarty jest we wszystkich czynnościach opiekuńczych. Okazywanie zainteresowania i uwagi, pomocy dziecku w różnych sytuacjach, dbałość o jego bezpieczeństwo, zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych jest powiązane z wychowaniem jako procesem wspomaganie dziecka w jego rozwoju. Opieka i wychowanie są nierozdzielne, zwłaszcza w procesie rozwoju społecznego i moralnego dziecka.

Konsekwencją założenia, że wychowanie jest procesem wspomaganie rozwoju społecznego i moralnego dziecka, jest uświadamianie sobie jego celów, czyli tzw. Standardów wychowawczych wskazujących na aktywizowanie rozwoju w kierunku nabywania przez dziecko pożądanego cech osobowości i zachowań.

W różnych teoriach wychowania wyszczególnione są różne określane cele. W teorii akcentującej wychowanie w aspekcie biologicznym, celem jest wspomaganie rozwoju dziecka w aspekcie fizycznym i psychicznym. W teoriach wychowania, w którym dominuje aspekt

społeczny, poza uwypukleniem czynnika przystosowania się dziecka do warunków i sytuacji, w jakich wypada mu żyć, podkreśla się także oczekiwania związane z koniecznością interioryzacji przez dziecko wzorów postępowania, systemów wartości i norm wysoko cenionych w społeczeństwie.

Dla odróżnienia, w teorii wychowania w aspekcie kulturowym, duże znaczenie przywiązuje się do wyzwania u dziecka ciekawości i zainteresowania dorobkiem kulturowym pokoleń, a tym samym do samodzielnego jego poznawania. Natomiast wychowanie w aspekcie religijnym zakłada, że dziecko należy wychować zgodnie z przekazywaną tradycją religijną, która zakłada m. in. Przekonanie o wspieraniu człowieka przez jednostki duchowe, umożliwia poszukiwanie odpowiedzi na pytania egzystencjalne, pomaga w chwilach porażek i samotności.

ZADANIA PRZEDSZKOLA

1. Zbadać oczekiwania rodziców z zakresie metod wychowawczych.
2. Poznać i stosować metody skutecznego oddziaływania wychowawczego.
3. Systematycznie przeprowadzać zajęcia profilaktyczno – edukacyjne uczące dzieci, jak radzić sobie w trudnych sytuacjach oraz chronić je przed niebezpieczeństwem.
4. Współdziałać z instytucjami oraz specjalistami w celu otoczenia opieką i terapią dzieci dotkniętych przemocą.
5. Współdziałać z rodzicami, wykorzystując skutecznie środki komunikacji interpersonalnej dla wspólnego rozwiązywania problemów.
6. Wspierać działania wychowawcze rodziców, integrować oddziaływania wychowawcze własne, rodziny i środowiska.
7. Prowadzić dostosowane do możliwości dzieci formy wyrabiające asertywność, poczucie własnej wartości, umiejętności słuchania innych i skutecznej komunikacji międzyludzkiej.
8. Stosować system wzmacniania pozytywnych zachowań dzieci.
9. Uczyć tolerancji i akceptacji inności.

OBOWIĄZKI NAUCZYCIELI:

1. Systematycznie poszerzać zakres swoich kompetencji wychowawczych.

2. Poznać środowisko wychowawcze dziecka, w szczególności oczekiwania rodziców wobec przedszkola.
3. Tworzyć bezpieczną dla dziecka atmosferę, warunkującą zdrowie fizyczne i psychiczne.
4. Kształtować powszechnie uznane postawy, zgodnie z wartościami: dobra, prawdy, piękna, miłości.
5. Stosować środki wychowawcze wzmacniające pozytywne zachowania dzieci.
6. Eliminować zachowania niepożądane.
7. Ściśle współdziałać z rodziną dziecka w celu ujednolicenia oddziaływań wychowawczych.
8. Wzajemnie wspierać swoje działania w ramach współpracy koleżeńskiej.

PRAWA DZIECKA- dziecko ma prawo do:

- zabawy, nauki, odpoczynku
- życia bez przemocy, w szacunku i zrozumienia ze strony dorosłych
- popełniania błędów i ich poprawiania
- szanowania własnej osoby
- prawdziwej informacji
- właściwego porozumiewania się
- obdarzania uwagą ze strony dorosłych
- prowokowania do działania
- kochania mnie takim, jakim jestem

OBOWIĄZKI DZIECKA:

- zachowywać się zgodnie z obowiązującymi zasadami oraz przyjętymi wartościami
- nie sprawiać przykrości innym i nie oddalać się od grupy
- zgłaszać swoim paniom urazy i inne dolegliwości
- korzystać z zabawek zgodnie z ich przeznaczeniem

- utrzymywać ład i porządek w sali po swoich zabawach
- bawić się w bezpieczny sposób tak, aby nie zagrażać zdrowiu innych dzieci
- uczestniczyć w zabawach proponowanych przez panie, koleżanki i kolegów, zgodnych z upodobaniami, zainteresowaniami, oczekiwaniami

ZADANIA DO REALIZACJI, ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

Program obejmuje funkcjonowanie dziecka w grupie w zakresie podstawowych dziedzin życia przedszkolnego:

- samoobsługa i czynności higieniczne,
- zabawy swobodne,
- zajęcia i zabawy zorganizowane,
- spożywanie posiłków,
- spacer, wycieczki, zabawy na powietrzu

CEL GŁÓWNY

Kształtowanie prawidłowych postaw funkcjonowania w grupie w oparciu o wzmocnienia pozytywne.

Cele szczegółowe

1.Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych

- poznawanie i przestrzeganie podstawowych zasad i zabiegów higienicznych na rzecz własnego zdrowia fizycznego i psychicznego,
- wdrażanie nawyków higienicznych, kulturalnych,
- usamodzielnienie dziecka,
- eliminowanie zachowań agresywnych,
- przestrzegania kompromisu w zabawie,
- przestrzeganie zasad savoir - vivre u.

2.Kształtowanie umiejętności społecznych, zgodne funkcjonowanie w grupie:

- budowanie systemu wartości,
- wskazywanie dzieciom tego co dobre i złe,

- rozpoznawanie i nazywanie uczuć, emocji,
- radzenie sobie w nowych i trudnych sytuacjach,
- radzenie sobie ze stresem i porażkami,
- podejmowanie prób kontrolowania swojego zachowania.
- Nabywanie nawyków poprawnego stosowania zwrotów grzecznościowych,
- Przestrzeganie umów i zasad,
- Kształtowanie poprawnych relacji z dziećmi i dorosłymi,
- Stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej zgodnej zabawie,
- Kształtowanie poczucia przynależności do grupy, rodziny.

3.Kształtowanie umiejętności zabawy i pracy w grupie w trakcie zajęć zorganizowanych:

- nabywanie zwyczaju reagowania na wezwania i polecenia nauczyciela,
- współdziałanie z rówieśnikami,
- zgodne współdziałanie w zespole i podejmowanie prób rozwiązywania konfliktów na drodze negocjacji,
- rozumienie konieczności szanowania działalności innych (nieprzeszkadzanie innym),
- uważne słuchanie,
- szanowanie wspólnych zabawek i odkładanie ich na wyznaczone miejsce,
- uznawanie wzajemnych praw do uczestnictwa w zajęciach, rozmowach.

4.Kształtowanie postaw patriotycznych

- dziecko historię własnej rodziny (znajomość imion rodziców, dziadków, rodzeństwa, miejsca zamieszkania)
- budzenie emocjonalnego stosunku do kultury regionalnej, zabytków własnej miejscowości, jej przeszłości, teraźniejszości, do miejsc pamięci narodowej i bohaterów narodowych
- rozpoznawanie wybranych tradycji narodowych i regionalnych (legandy, zwyczaje, obyczaje, stroje, tańce)
- poszanowanie do symboli narodowych (godło, hymn, sztandar),

- **rozwijanie postaw akceptacji i tolerancji wobec drugiego człowieka**

5. Rozwijanie zainteresowań prozawodowych.- poprzez realizację Programu Preorientacji Zawodowej

OCZEKIWANE REZULTATY

1. Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych, dziecko:

- przejawia samodzielność w czynnościach samoobsługowych,
- zna zasady dbałości o zdrowie i przestrzega ich,
- stara się być samodzielne,
- rozpoznaje przybory i przedmioty służące do wykonywania czynności higienicznych.

2. Kształtowanie umiejętności społecznych, zgodne funkcjonowanie w grupie, dziecko:

- organizuje sobie zabawę,
- ma rozeznanie, gdzie można bezpiecznie się bawić,
- przestrzega reguł i umów grupowych,
- orientuje się w tym co dobre i złe,
- współdziała w zabawie,
- dba o porządek,
- umie określić, jakie zachowania są pozytywne, a które nie,
- szanuje wytwory i pracę innych,
- rozumie że inni mają takie same potrzeby jak on (uczestnictwa w zabawach, korzystania z zabawek),
- właściwie rozwiązuje konflikty – jest zdolne do kompromisów,
- swobodnie porozumiewa się z rówieśnikami i osobami dorosłymi,
- uzasadnia swoje postępowanie,
- nazywa swoje emocje.

3. Kształtowanie umiejętności zabawy i pracy w grupie w trakcie zajęć zorganizowanych, dziecko:

- uważnie słucha, co ktoś do niego mówi,
- respektuje polecenia nauczyciela,
- współdziała z rówieśnikami,
- skupia uwagę na wykonywanej czynności,
- sygnalizuje chęć wypowiedzania się.

4. Kształtowanie nawyków kulturalnego spożywania posiłków i właściwego zachowania przy stole, dziecko:

- Zachowuje prawidłową postawę podczas spożywania posiłku,
- Prawidłowo posługuje się sztućcami,
- Stosuje zasadę kulturalnego zachowania się przy stole w trakcie spożywania posiłków,
- Rozumie konieczność jedzenia potraw niezbędnych dla prawidłowego rozwoju i zdrowia.

5. Przestrzeganie umów dotyczących zachowania poza budynkiem przedszkolnym, dziecko;

- stosuje zasady ruchu drogowego, nie oddala się od grupy,
- reaguje na sygnał nauczyciela,
- bawi się bezpiecznie w ogrodzie przedszkolnym,
- rozumie zasady sportowej rywalizacji.

6. Kształtowanie postaw patriotycznych

- dziecko wie, że jest Polakiem i mieszka w Polsce
- **zna członków rodziny,**
- **potrafi wskazać rodziców, dziadków i rodzeństwo**
- **dziecko nazywa własną miejscowość oraz zna najbliższe miasta wokół swojej miejscowości**
- **dziecko zna największych bohaterów narodowych**
- **dziecko zna legendy Wars i Sawa, O Lechu, Czechu i Prusie oraz inne**

- **dziecko zna zwyczaje związane z obchodami największych świąt**
- **dziecko zna tańce narodowe, polonez, krakowiak, kujawiak**
- dziecko poznaje w trakcie zajęć regionalne stroje ludowe
- dziecko ma poszanowanie do symboli narodowych (godło, hymn, sztandar),
- dziecko akceptuje odmienność drugiego człowieka (kulturową, religijną, wiazaną z kolorem skóry, przynależnością etniczną, niepełnosprawnością)
- **rozwijanie postaw akceptacji i tolerancji wobec drugiego człowieka**

Efekty oddziaływań wychowawczych w poszczególnych grupach wiekowych:

1. **Dzieci 3 – letnie** : dziecko posiada poczucie bezpieczeństwa, ma swobodę do własnych działań, lecz z zachowaniem pewnych wymagań w postaci ustalonych zasad zachowania obowiązujących w zespole, potrafi korzystać z zabawek i sprzętów znajdujących się w przedszkolu i ogrodzie przedszkolnym, wykonuje czynności samoobsługowe takie jak : jedzenie, mycie, przebieranie się na miarę swoich możliwości rozwojowych, stosuje się do ważniejszych zasad i zwyczajów obowiązujących w zabawie we wzajemnym współzyciu
2. **Dzieci 4 – letnie** : dziecko uznaje prawa innych do zabawy, potrafi zgodnie się bawić się z dziećmi, korzystać z zabawek i sprzętów w przedszkolu i ogrodzie przedszkolnym, dba o porządek po skończonej zabawie, stosuje się do zawartych umów i zwyczajów obowiązujących w zabawie i we wzajemnym współzyciu, samodzielnie wykonuje czynności samoobsługowe, pomaga innym, bierze czynny udział w pracach porządkowych na rzecz grupy.
3. **Dzieci 5 – letnie** : dziecko zna zasady i reguły bezpiecznych zabaw ruchowych, uwzględnia potrzeby innych, ma potrzebę współdziałania z rówieśnikami, potrafi zgodnie rywalizować, przestrzegać wspólnie ustalone zasady postępowania, zna swoje prawa i obowiązki jako członka grupy, chętnie poznaje otoczenie, jest aktywnym i twórczym członkiem grupy, jest samodzielne, obowiązkowe, odpowiedzialne w czynnościach samoobsługowych, pracach na rzecz grupy, umie oceniać postępowanie własne i kolegów.
4. **Dzieci 6 – letnie** : rozumie, jak odnosić się do innych, okazywać szacunek i uznanie, potrafi stosować w praktyce zdobyte wiadomości, uwidacznia potrzebę uczestniczenia w życiu kulturalnym przedszkola i innych środowisk, potrafi być samodzielny, aktywny,

obowiązkowy w podejmowaniu czynności samoobsługowych, prac na rzecz grupy i przedszkola, czuje się współodpowiedzialny za wygląd własnej sali i przedszkola, potrafi wartościować normy i zasady dobrego i złego zachowania, ponosi odpowiedzialność za własne postępowanie, słusznie podejmuje decyzje, rozwija zainteresowania własnym krajem rodzinnym.

WZMOCNIENIA

Grupowy system motywacji oparty jest o wzmocnienia pozytywne. Wzmocnienia są zawsze sprawą indywidualną, tzn. wzrost częstotliwości występowania określonej reakcji u jednej osoby i czynnik, który powoduje ten wzrost, nie muszą być takie same, jak w przypadku innej osoby.

Teorie społecznego uczenia się obejmują warunkowania klasyczne (nauka nowych bodźców) oraz warunkowania instrumentalne, tj. uczenie się reakcji poprzez spowodowanie działania bodźca pożądanego i unikanie niepożądanego.

W przebiegu rozwoju człowieka istotne są obserwowane i dające się określić przez behawiorystów zmiany w zachowaniu, ich częstość oraz intensywność odnosząca się do jednostek w różnym wieku. Zmiany te zachodzą pod wpływem oddziaływania otoczenia i zaistniałych sytuacji.

Rola wzmocnień w procesie wychowania dziecka oparta jest przede wszystkim na teorii Skinnera. Celem tej teorii jest analiza funkcjonalna zachowania służąca prognozie i kontroli zachowań jednostki.

Wzmocnienie to podstawowe pojęcie dla analizy behawioralnej.

W analizie tej występują dwa pojęcia zawierające to słowo: wzmocnienia pozytywne i wzmocnienia negatywne. Łączy je wpływ, jaki wywierają na zachowanie. Zawsze prowadzą do wzrostu wykonywania określonej reakcji.

Pierwszą definicją wzmocnienia było ogłoszone przez Thorndike'a w 1898r. tzw. Prawo efektu. Stanowiło ono opis efektu wzmocnienia. Prawo efektu głosi, że zachowanie, które w danej sytuacji wywołuje odczucia zadowolenia, zostaje skojarzone z tą sytuacją i jeśli w przyszłości ta sytuacja się powtórzy, to wzrasta prawdopodobieństwo, że powtórzone zostanie to zachowanie.

B. F. Skinner zaproponował własną definicję wzmocnienia, tzw. Definicję funkcjonalną, która pozostaje aktualna do dziś. Według niego, wzmocnieniem jest bodziec, który podany po wykonaniu przez jednostkę określonej reakcji zwiększa prawdopodobieństwo wykonania tej reakcji w podobnych warunkach w przyszłości.

SYSTEM MOTYWACJI

- nagroda słowna na forum grupy
- nagroda słowna podparta gestem
- pochwała do rodzica
- nagrody zgodne z zainteresowaniami i upodobaniami dziecka,
- nagrody konkretne łączone ze społecznymi,
- nagradzanie po wystąpieniu zachowania pożądanego,
- unikanie nadmiaru nagród,
- konsultowanie nagrody z rodzicami,
- nagroda nie może być zbyt dostępna, stosowana w domu lub w innych sytuacjach,
- nagradzanie prób wykonania czynności, wysiłek, a nie tylko efekt,

Ponoszenie odpowiedzialności za zachowania niezgodne z przyjętymi zasadami.

1. Umyślne niszczenie zabawek lub innych przedmiotów przedszkolnych lub należących do innych dzieci - naprawa szkody samodzielnie lub z rodzicami, odkupienie
2. Łamanie przyjętych zasad współżycia w grupie :
agresja fizyczna, słowna, psychiczna; zachowania zagrażające innym członkom grupy, uniemożliwiający zabawę innym-
słowne upomnienie –indywidualne, na tle grupy, dezaprobata, odsunięcie od przyjemnej zabawy, chwilowa izolacja, sprawienie przyjemności dziecku poszkodowanemu, ukazanie, jak można naprawić zło, zaproponowanie właściwych form zachowania, jako zadośćuczynienia, przekazanie informacji rodzicom.

3. Zachowanie zagrażające własnemu bezpieczeństwu- zmiana rodzaju aktywności, słowne upomnienie, dezaprobata, odsunięcie od przyjemnej zabawy, chwilowa izolacja, przekazanie informacji rodzicom.

JAK POMAGAĆ DZIECKU W SYTUACJACH TRUDNYCH

- ograniczać zbędne wypowiedzi,
- kierować polecenia do grupy, a gdy dziecko nie reaguje – do niego kierować takie samo polecenie,
- wydawać krótkie polecenia, długie dzielić na etapy,
- nie zmieniać intonacji głosu,
- nie krzyczeć,
- stosować podpowiedzi werbalne.

PRZEDSZKOLNE UMOWY:

- Sprzątanie zabawek i przyborów po skończonej zabawie i pracy
- Pomaganie sobie nawzajem
- Zgodna zabawa bez sprawiania innym przykrości
- Zgłaszanie chęci oddalenia się od grupy
- Stosowanie „magicznych słów” : proszę, dziękuję, przepraszam
- Szanowanie chęci odpoczynku innych
- Szanowanie wytworów kolegów
- Zachowanie bezpieczeństwa w sali, na podwórzu, wycieczce, spacerze,
- Pełnienie dyżurów na rzecz innych na miarę swoich możliwości
- Nie przerywanie rozmowy innym, czekanie na swoją kolej
- Dokończanie zadań samodzielnie podjętych

KONSEKWENCJE WYCHOWAWCZE WYNIKAJĄCE Z NIEPRZESTRZEGANIA UMOWY

- Systematyczne przypominanie zasad zachowania – rozmowy indywidualne lub z całą grupą

- Codzienne odwoływanie się do ustaleń
- Chwilowe odsuwanie od atrakcyjnej zabawy w momencie konfliktu
- Chwilowe odizolowanie od grupy w momencie szczególnego
- nieprzestrzegania ustalonych zasad
- Wykluczanie z atrakcyjnej zabawy
- „Znikanie” nie posprzątanых zabawek
- Podkreślanie znaczenia kulturalnego zachowywania się w stosunku do innych – analiza popełnianych błędów
- Upomnienie słowne z odwoływaniem się do kodeksu zachowania
- Stosowanie znaków i przedmiotów umownych przypominających czas na sprzątanie zabawek
- Propozycja innej, spokojnej zabawy, mniej atrakcyjna w danej chwili zabawką
- Naprawianie krzywdy, samodzielne rozwiązywanie problemu z podawaniem własnych pomysłów
- Analiza własnego zachowania
- Stosowanie wyrażen typu : „Jest mi przykro, gdy ...”, „Twojemu koledze jest przykro, gdy ...”
- Codzienne podsumowania dnia

EWALUACJA

- Ankieta dla rodziców
- Ankieta dla nauczycieli

Program zatwierdzono do realizacji decyzją Rady Pedagogicznej podczas posiedzenia Rp dnia.....